

izvor v od gorovja obkroženih kotlinah in bližnjih planinah, ki se pa bolj poredko odtrgajo od planin. Vendar bi tudi tem poja-vo planinskih neviht s točo posebno v Slo-veniji bilo treba posvetiti več pažnje. Z go-sto mrežo vremenoslovskih postaj z vestnimi opazovalci bi z ozirom na kmetijstvo v Slo-veniji bilo potrebno točno dognati, za katere vrste neviht s točo gre in katere naredi naj-več škode. Šele po dognanju tega nadvse važ-nega dejstva je namreč mogoče izvesti pri-merne protiukrepe, ki nam jih nudi moderna znanost.

Kako torej preprečiti točo?

Spredaj smo rekli, da se toča začne ustvar- jati v tem momentu, ko se veliki temni oblak z negativno elektriko približa oblaku bele bar-ve z ledenimi kristali in pozitivno elektriko. Pravi oblak, iz katerega preti nevarnost toče, se lahko spozna na sledeči način: spodnji del oblaka je raven in se nahaja 500 do 1500 m nad zemljo ter je temne, skoraj rumene bar-ve. Vrh oblaka se dviguje nad 5000 m nad zemljo in ima obliko karfijole. Dotika se slo-ja belih nežnih oblakov s pomočjo nejasne za-veze (črte pasa).

Z močno eksplozijo v notranjosti velikega temnega oblaka se lahko doseže sledeče: za-ustavi se delovanje spodnje zračne struje v oblaku in s tem dviganje vodenih kapljic v vi-šine, v območje belih nežnih oblakov. S tem se prepreči med velikimi temnimi oblaki z vo- do in lahkiimi oblaki z ledom spoj in obenem se s tem onemogoči ustvarjanje toče. Nave- dena eksplozija v oblaku mora torej biti pravo-časna, izvršena prej, preden se veliki oblak z vodo in beli oblak z ledom tako približata, da je med njima mogoče električno praznje- nje in spoj, oziroma ustvarjanje ledu, ki s tem nastane.

Eksplozija pa ima pomen tudi še pozneje, ko sta se omenjena oblaka združila in je ve- liki oblak »cumulonimbus« že poln ledu. V tem primeru namreč eksplozija v oblaku pre- preči nadaljnje dviganje ledu v višine in s tem debelenje toče. Tako zapoznala eksplozija v oblaku še vedno doseže to, da pade na zem- ljo le drobna toča, »babje pšeno«, ki napravi manj škode kot pa debela, ali pa morda pade na zemljo le pljusek dežja, kajti toča se je v spodnjih toplih zračnih plasteh že raztopila in spremenila v vodo, dež, kar lahko razume- mo, kajti toča je v tem primeru bila drobna.

Na Francoskem so že tri leta pred nasto- pom sedanje vojne delali v tem pogledu zelo uspešne poskuse. Posrečilo se jim je prepre- čiti spoj velikih temnih oblakov z nežnimi be- limi oblaki ledu, ki so zelo visoko, in s tem so preprečili točo, kajti nad ozemljem, kjer so delali poskuse, v teh letih ni padlo niti

Uporaba ULTRA-OLJA-NIVEA

izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, do- kler se Vam ljubi. Zakaj ULTRA-OLJE-NIVEA vsr- kava opekline povzročujoče sončne žarke in propušta le tiste, ki povzročajo po- rjavitev. Razen tega porja- vite hitro in lepo enako- merno.

Ultra-olja-Nivea deluje takole:

~ ~ ~ kratkovalovne (opekline povzročujoče) sončne žarke zadržuje
~ ~ ~ dolgovolovne (porjavitev povzročujoče) sončne žarke pa propušta

zrno toče, čeprav je prej leto za letom pobila skoraj vse pridelke. Navedeni način prepre- čevanja toče so izvršili s pomočjo letal in dalekometnih topov, ki so metali v oblake po- sebne bombe z velikim eksplozivnim učinkom. Po podatkih prof. Milosavljeviča, uslužbenega pri vremenoslovski postaji v Zemunu, so sa- mo v enem letu preprečili za okrog 14 mili- jonov frankov škode, ki bi jo bila toča napra- vila brez dvoma nad poskusnim ozemljem, dočim so vsi stroški zaščite znašali jedva okrog 2 milijona frankov. Uspeh je torej že v tej kratki poskusni dobi tudi iz računskega ozira več kot zadovoljiv in kaže, da se opisa- ni način preprečevanja toče vsekakor izplača.

Ne majajte z glavo — stvar je izvedljiva!

Vem, da bo nad gornjim dejstvom marsi- kdo podvomil, rekoč: »Saj so pred vojno v Sloveniji mnogi streljali v oblake, pa brez uspeha.« Toda vedeti moramo, da tedanji možnarji, ki so jih uporabljali v to svrhu, skoraj nikdar s svojimi izstrelki niso dosegli oblakov iz enostavnega razloga, ker je bila njih izstrelna sila preslabotna in izstrelki nikdar ni zadel oblaka. Poleg tega je treba v to svrhu uporabljati posebno razstrelivo z veliko eksplozivno močjo, ki ga tedaj ni bilo.

Danes je v tem oziru popolnoma drugače. Letalo se lahko zapelje prav v sredino oblaka in tam vrže bombo, ali pa se oblaku približa

vsaj tako, da bo bomba v času eksplozije baš v sredini oblaka. Poleg tega so Nemci v svoji vojni tehniki izumili tudi posebne bombe s stisnjenim zrakom in z veliko eksplozivno močjo, ki bi se v to svrhu najboljše in naj- koristneje obnesle.

Vsaka država ima danes nešteto letal in iz- vežbanih pilotov, ki bodo morali vežbati tudi po končani vojni, kajti pilot, ki ne izvrši vsa- ko leto predpisanega števila ur v letanju, je za letalstvo ničla. Nobenega vzroka ni, zakaj bi vežbanje pilotov čez poletje ne služilo člove- koljubnemu namenu — preprečevanju toče? Udajati se utvaram in po končani vojni pu- stiti svoje letalstvo neizvežbano, bi bilo po- gubno za vsakogar, kar nam posebno jasno priča sedanja vojna. Letalstvo se bo torej vežbalo tudi po vojni. Ta vežbanja dajmo go- spodarsko izkoristiti in skušajmo z njimi pre- prečiti milijardno škodo, ki jo povzroča toča vsako leto našemu državnemu kmetijstvu. S tem bi letalstvo narodnemu gospodarstvu vsaj v neki meri povrnilo in poplačalo velike izdatke za njegov obstoj.

»Samo začeti je treba«

je imel navado poudariti rajni dr. Janez Evan- gelist Krek. Tega izreka se moramo držati tudi v tem primeru. Ker ni računati, da bi v sedanjih razmerah radi prezaposlenosti stvar vzelo v roke oblastvo, je potrebno, da vpra-

Dvajset očesnih barv. Navadno razlikujemo sa- mo siwe, modre in rjave oči. Moderna znanost pa pravi, da je nič manj ko dvajset različnih očesnih barv. Že samo modrih barv je pet. Pogostoma govorimo o »črnooki« lepoticah. V resnici črnih oči sploh ni, temveč ime- nujeemo tako le zametno- temnorjave oči. Da ima barva oči kakšno zvezo z značajem, je domneva, ki je znanost doslej še ni mogla potrditi.

Iskalci vode. Še v oze- mljih, kjer je dosti vo- de, je težko najti nove izvirke. Tem večja teža- va je s tem v puščavah. V Severni Afriki imajo prave poklicne iskalce dragocene tekočine. Ta poklic se podeduje od očetov na sinove in ti ljudje so sposobni ozna- čevati celo v ozemljih, kjer jih ne vodijo no-

Junak divjine

Ameriški roman

*

Stregel je sam Brien, ki ni delal razlike med stal- nimi gosti in popotniki, ki so le slučajno prestopili prag njegove gostilne. Svoječas je tudi on bil navaden živino- rejec, a takrat se je imenoval Jack in je bil na precej slabem glasu. Bil je močen, mišičast človek. Vkljub sta- rosti je imel črne lase in žive, prodirajoče oči.

Erik je šel po sredi dolge sobe, ne da bi kazal kako zanimanje za okolico. Tu in tam ga je kdo glasno po- zdravil. Ko ga je Brien opazil, ga je začudeno in veselo pogledal. Prisiljeno sladko se je nasmehnil in rekel:

»Ali prav vidim? Erik, si res ti, ali samo tvoj duh?«

»Prav vidiš!« je odvrnil mladenič ter je močno stisnil starčevu desnico. »Je v drugi sobi dosti igralcev?«

»Precej. Dolgi Bill, Smithov upravitelj, nekaj tujcev in Orloga.«

Erik je prikimal. Njega je zanimal Orloga. Šel je proti vratom, ki so bila zagrnjena z umazano zaveso. Med vrati je obstal in pogledal po sobi. Igralci se niso zmenili zanj. Med njimi je bil tudi Orloga. Vsi so bili zatopljeni v karte.

Mladenič je šel mimo mize proti točilnici, ki je bila na drugi strani. Na pragu točilnice je obstal in začu-

deno pogledal. Pri pultu je zagledal Anito in Rogerja.

Erik je hotel tiho oditi, toda Anita ga je opazila in mu zaklicala:

»Erik! Kakšna čast za Brienovo gostilno, da si jo ti obiskal!«

Njen glas je bil zbadljiv. Obraz je bil nenavadno rdeč in je pričal o tem, da je zaužila že precej alkohola.

Prišlec se je hotel izogniti morebitnim neljubim pri- zorom, zaradi tega se ni zmenil za dekletovo zbadanje in je hotel oditi. Anita je to opazila. Naglo je skočila k njemu in rekla:

»Dobrodošel! Čudim se, da te tu vidim.«

Prijela ga je za roko in vlekla v točilnico. Erik se ni branil.

»Odkrito povedano, tudi jaz se čudim tvoji navzoč- nosti.«

»Po očeta sem prišla.«

»Lepo od tebe. Toda priporočam ti, da prenehaš s pitjem.«

Anita je zardela. V njenih očeh je zasijal zlovešč plamen.

»Morda si moj varuh? Ali pa si postal duhovnik?« je vprašala jezno.

V sobi je nato zavladala tišina. Roger se je vzravnal ter se bližal Eriku. Za pasom mu je tičal samokres. Pred mladeničem je obstal, pograbil klobuk, ga treščil ob tla in divje zavpil: